

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri katsoo, että lintujen pesintäaikaiset hakkuut pitäisi esitettyssä 10 c §: n 1 momentissa kieltää kokonaan esityksen mukaisina ajanjaksoina ja 4 momentin tahallisuuden määrittelyä koskeva säännös pitäisi korvata 1 momentin kiellosta poikkeamista koskevalla säännöksellä.

Perustelut:

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta (lintudirektiivi) 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet luonnonvaraisina elävien lintulajien yleisen suojelujärjestelmän luomiseksi.

Artiklan mukaan näihin toimenpiteisiin kuuluu muun muassa kyseisten lintujen pesien ja munien tahallisen tuhoamisen kieltäminen sekä lintujen tahallisen häirinnän kieltäminen erityisesti lisääntymis- ja jälkeläisten kasvatusaikana, jos häirintä vaikuttaisi merkittävästi direktiivin tavoitteisiin.

Elokuussa 2025 Euroopan unionin tuomioistuin (EUT) kuitenkin vahvisti ratkaisussaan Voore Mets (asia C-748/23), että lintudirektiivin 5 artiklassa säädettyjä kieltoja sovelletaan myös sellaiseen ihmisen toimintaan, jolla ei ilmeisellä tavalla ole tarkoituksena lintujen pyydystäminen, tappaminen tai häirintä taikka niiden pesien tai munien tuhoaminen tai vahingoittaminen, mutta joka kuitenkin sisältää hyväksynnän tällaisen pyydystämisen, tappamisen, häirinnän, tuhoamisen tai vahingoittamisen mahdollisuudesta. EUT:n totesi ratkaisussaan lisäksi, että metsänhakkuut voivat kuulua 5 artiklan kieltojen soveltamisalaan.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetään perusteista, joilla voidaan poiketa 5-8 artiklasta. 9 artiklan 1 kohdan a-alakohdan mukaan yksi perusteista 5 direktiivin kielloista poikkeamiseen on viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estäminen.

Luonnonsuojelupiiri katsoo, että EUT:n tulkinta lintudirektiivin 5 artiklan kielloista ratkaisussaan Voore Mets (asia C-748/23) perusteella olisi selkein ratkaisu lintujen pesimäaikaisten hakkuiden kieltäminen.

Suomessa lintulajien tiheys metsissä vaihtelee keskimäärin noin yhdestä parista (Pohjois-Suomen karut männiköt) noin viiteen pariin hehtaarilla (Etelä-Suomen rehevät lehti- ja sekametsät) (Lehikoinen, A., Sirkiä, P. M. & Tirri, I.-S. : Yleisten metsälintujen runsaus suhteessa elinympäristöjen piirteisiin. — Linnut -vuosikirja 2016, ss. 54–67.). Lintujen pesimäaikaan tehdyissä metsänhakuissa syntyy siten käytännössä aina tilanne, johon liittyy vähintään lintujen pesien tai munien tuhoamisen mahdollisuuden hyväksyminen, Tällaiset hakkuut olisi näin ollen kiellettävä lintudirektiivin vastaisina.

Esitettyihin elinympäristöihin rajattuina kesähakkuukiello koskisi vain hyvin pientä osuutta kaikista kesähakkuista ja monet muut lintujen pesinnälle tärkeät metsäympäristöt, kuten esim. rehevät kuusikot ja kalliomänniköt, jäisivät kiellon ulkopuolelle. Tätä ei voida pitää direktiivin riittävänä täytäntöönpanona.

Luonnonsuojelupiiri katsoo myös, että EUT:n Voore Mets -ratkaisusta seuraa, ettei Suomi voi säätää nyt esitetyn metsälain 10 c §:n 4 momentin mukaisesti siitä, että tällaisissa tilanteissa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidettäisi luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna kiellettynä tahallisenä tekona. Esitetty säännös olisi lintudirektiivin 5 artiklan vastainen

Jos pesimäaikaiset hakkuut kielletään, tulisi 10 c §:ään sisällyttää myös säännökset kiellosta poikkeamiseen. Lintudirektiivin 5 artiklaan pohjautuvasta kiellosta poikkeamisesta voidaan säätää saman direktiivin 9 artiklan mukaisesti ja kiellosta voitaisiin poiketa silloin, kun hakkuusta linnustolle aiheutuvaa haittaa ei pidettäisi merkittävänä.

Metsälain 14 § Metsänkäyttöilmoitus

Ei lausuttavaa

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

Ei lausuttavaa

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

-

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ei kannata esitettyä muutosta. Luonnonsuojelupiiri katsoo, että koska Suomen on esitysluonnoksessa todetulla tavalla mahdollista säätää lintudirektiivin vähimmäisvaatimuksia tiukemmista velvoitteista, hallituksen ei tulisi esittää kavennuksia LSL 70 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisen häirintäkiellon soveltamisalaan. Muutoksella olisi kielteisiä vaikutuksia linnuille niiden eri elämänvaiheissa, esim muuttavien lintujen häirintä voisi lisääntyä.

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

-

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Härkönen Heikki
Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri ry